

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 36 K, za pol leta 18 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Izseljevanje se omeji.

(Dopis iz Novega Yorka.)

Poslanica novega prezidenta Roosevelta senatu Združenih držav je v Evropi in gotovo tudi na Slovenskem že znana. V tej poslanici je prezident Roosevelt razložil vodilna načela, katerih se hoče držati kot načelnik Združenih držav in je radi tega umevno, da se je vsa javnost silno zanimala za to poslanico.

Združene države severoameriške so v političnem in v gospodarskem oziru faktor svetovnega pomena, in upliva vsaka prememba v njihovi politiki za ves drugi svet, zlasti v gospodarskem oziru. Naravno je torej, da se prezidentove besede skrbno tehtajo, in da se iz njegovih migljajev sklepa na razvoj razmer v bližnji bodočnosti.

Prezidentova poslanica je tudi za avstrijske Slovane velikega pomena in zasluži najresnejše uvaževanje, kajti v nekem oziru je ta poslanica naperjena direktno proti avstrijskim Slovanom.

Roosevelt se je v svoji poslanici direktno izrekel za omejitve priseljevanja in s tem ubral struno, ki dobiva v američanskih krogih vedno jako prijazen odmev. Zlasti domače američansko delavstvo ne gleda priseljenec prav nič prijazno. Pred vsem hoče Roosevelt omejiti priseljevanje anarhistov. Temu mora vsak pameten človek pritruditi, ker spadajo anarhisti res v tisto vrsto s pomorskimi roparji, in je nezmislno dopuščati, da zamorejo za svoje hudodelske naklepe izkoristiti veliko svobodo, ki jo dajo Združene države vsem, ki v njih prebivajo.

Pa tudi priseljevanje drugih ljudij hoče novi prezident omejiti. V Združenih državah obstoje sicer že sedaj zakoni, ki so bili izdani v ta namen, ali izvrševali so se le nekaj časa, potem pa se je nanje skoro pozabilo. Gotovo je, da se je vzlicem zakonom na stotisoče ljudi preselilo v Združene države, katere bi se bilo moglo zavrniti.

Roosevelt želi, da se priseljevanje omeji na ta način, da se od vsacega pri-

seljenca zahteva dokaz neke omike in dokaz, da ima neko imetje, s katerim se zamore nekaj časa preživljati. Jasno je, da se hoče na ta način doseči, da se bodo v Združenih državah naseljevali samo še boljše elementi, intelektualno izobraženejši in gmotno dobro podprti ljudje, odvrnili pa duševno zanemarjeni in gmotno slabo stoječe ljudi.

Z ameriškega stališča je to povse pravilno. Tudi v Združenih državah ni danes lahko dobiti zaslужka, mnogo je priseljenec, ki ne morejo dobiti dela, a ker nimajo denarja, pomnože vrsto tistih ljudi, ki se tu imenujejo »tramp«, pri nas doma pa »popotni ljudje« ali »vandrovci«, samo da se ameriški tramp hitro premeni v razbojnika.

Če se pregleda, kaki ljudje se priseljujejo v Združene države in kakšne so razmere priseljenec, se spozna, da je Rooseveltova namera naperjena največ zoper Slovane. Glavni kontingent priseljenec v Združene države dajo Germani in Slovani. Mej tem, ko pa so Nemci, Angleži in Skandinavci, kar se jih priseljuje semkaj, navadno nekaj omike in tudi nekaj denarja — izvzeti so samo Irci — prihajajo iz slovanskih dežel večinoma najrevnejši elementi, revni na duhu in revni na denarju. Poljaki, Rusi, Hrvatje in Slovenci pošiljajo semkaj večinoma ljudi, ki so komaj toliko denarja skupaj spravili, da so plačali vožnjo čez morje. Prve dni, ko je stopil tak človek na ameriška tla, mu navadno že zmanjka denarja. In ta človek navadno ne zna ne čitati ne pisati, ne zna jezika, nima pojma o razmerah. Le temu, ker so ti ljudje po pasje potrpežljivi in se zadovolje z vsem, se je zahvaliti, da se jih še več ne pogubi.

Ako izvede Roosevelt svojo namero, postane priseljevanje Slovanov jako težavno. Irci in Slovani bodo najhuje zadeti, ker je več kakor polovica izmed njih popolnoma obubožana, in ker sta skoro dve tretjini teh priseljenec uvrstili mej analfabete.

Uresničenje Rooseveltovega namena,

in tukaj se sodi, da se bo priseljevanje drakonično omejevalo, je torej velicega pomena tudi za nas Slovence. Resnica je namreč, da si je marsikdo, za katerega domovina ni imela kruha, tukaj toliko pomagal, da je lepe svote domov poslal. Več stotisoč dolarjev je že prišlo iz Združenih držav na Kranjsko. Seveda se pa mora, če se hoče narodnogospodarski efekt tega dejstva prav spoznati, računati tudi s tem, da je potovanje Slovencev v Ameriko veljalo še veliko več, da je torej ne — glede na narodni moment — bilanca izseljevanja za Slovence odločno pasivna. Kdor samo to uvažuje, kar se je iz Amerike poslalo domov, računa napačno. Resnica je, da pomeni izseljevanje v narodnem in v gospodarskem oziru za Slovence izgubo.

V Ljubljani, 20. decembra.

Iz drž. zbora.

Drž. zbor je šel v sredo na počitnice. Zasedanje je trajalo dva meseca in obsega 86 plenarnih sej. Vspreh teh sej je mnogo manjši kot se je nadejalo ob začetku zasedanja. Po 9. t. m., t. j. po Koerberjevem grozilnem govoru je delala zbornica z nervozno naglico ter reševala svojo nalogo avtomatsko. Tudi zadnji dan je dognala zbornica 6 točk dnevnega reda, med temi predlogi glede diurnistovskih plač ter glede plač avskultantov in pravnih praktikantov. Dasi je zbornica sprejela obe predlogi odsekov, se vendar ni nadejati, da dosežeta kmalu sankcijo, kajti vlada je proti povišanju plač, ker nima pokritja. Dokler se davek na vozne listke ne sprejme, diurnisti in pa avskultanti in praktikantje ne dosežejo svojih želj. Zbornica bo imela samo kratke počitnice, kajti, kakor poročajo dunajski listi, se snide 20. januarja zopet. Proračunski odsek pa bo imel svojo prvo sejo že 8. januarja. Jesensko zasedanje se je končalo za zbornico in za vlado z velikim deficitom. Parlament je dospel do konca svoje sposobnosti, kajti sedaj dela samo še pod mehničnim pri-

tiskom bojzani, da ga vlada razpusti in da mu vsaj za nekaj časa upihne življenje. Vlada pa je tudi že izigrala zadnjo karto. Za grožnjo morajo priti dejanja, sicer se osmeši in onemogoči. Koerber se dela samozavestnega in za vse sposobnega, ali podoben je potniku, ki po temnem gozdu veselo poje, da si preganja strah. Zato pa letošnje božične počitnice ne bodo svetle niti poslancem niti ministrom!

Glede naseljanja v Ameriki.

Iz Newyorka poročajo: Senatu se je predložil nov zakonski načrt glede naseljevanja. V tem načrtu je tudi določba, da se odslej naseljevanja temeljito omeji s tem, da se nastavijo uradniki, ki bodo priseljenca izpraševali glede njih omike ter analfabete zavračali, zlasti pa bodo posebni nadzorniki poslej strogo pregledovali policijske spremnice priseljenec, s čimer hočejo ameriške vlade preprečiti, da se naseli še več evropskih anarhistov. Potemtakem bo odslej naseljanje v Ameriki dokaj težje in omejenije kot do sedaj. Tudi v Ameriki imajo že odveč prebivalstva, zlasti delavstva, proletarijata.

Vojna v Južni Afriki.

Govor Roseberyja zanima vse angleške liste, ki so mu posvetili dolge uvodne članke. »Times« piše, da je ta govor »velik uspeh«, a tudi drugi najvažnejši listi pišejo o Roseberyjevem govoru kot o velepomemljivem dogodku. Le »Standard« meni, da je Rosebery še vedno general brez armade in politik brez politike. V mnogih točkah je nekonsekventen, nepraktičen, poln kompromisov, ki ne morejo zadovoljiti nobene frakcije. Glede predlogov Roseberyja, da naj se proklamacija Kitchenerjeva prekliča in da naj se začne mirovna pogajanja z Buri, angleški listi molče ali pa jih omenjajo le mimogrede. In prav imajo, saj je baš to časopisje Chamberlaina in Kitchenerja nahujskalo do sedanje brutalne politike. Ponudba Burov, da prepuste Angležem zlatokope v okraju Witwatersrand, ako priznajo Burom sicer neodvisnost, ta ponudba je spravila An-

LISTEK.

Opali.

Francoski spisal Charles Foley.

— O tem ni dvoma, da ima drago kamenje čudovito moč — je rekel marquiz Sandas. Turkisi vzbujajo ljubezen, ametist jo ubija, smaragd nam razkriva tajnosti bodočnosti, a opal, kamen solza, donaša onemu, ki ga nosi, nesrečo.

V dokaz vam hočem povedati najtragičnejši slučaj svojega življenja.

Bilo je koncem listopada. Charette (jeden vodij royalistov) me je poslal, naj nesem grofu Artoisu neko pismo, katero sem zašil v podlogo svojega plašča. Hodil sem po gozdih in močvirjih ter sem prišel na večer na levo obal Loire. Spremljal me je dolgi Danquiz, zelo divji mladenič iz Bas-Poitona. Bilo bi mi ljubše, ko bi bil imel kakega drugega spremljevalca, toda Charette mi je dal ravno njega, ker je bil zelo močan in odločen.

Na izlivu reke je bila usidrana angleška korveta, ki je morala še isto noč odpluti. Moja naloga je bila, oditi na brod ter izročiti zapovedniku neke papirje. Nikaka zapreka me ni smela zadrževati.

Življenje šestih tisočev Vendejcev je bilo odvisno od moje spretnosti.

K sreči sem vedel, kdo mi more pomagati. Ko se je popolnoma stemnilo, sem šel k neki stari kolibi, ki je stala na bregu reke.

— Kaj, tudi vi poznate starega Cadoreta? — se je nasmel Danquiz. — On je rešitelj utopljenec. Kadar mu dojde iz Nantesa vest o kakem umoru, išče na obali. Z nekakim drogom lovi utopljenca, in dviga one, ki še dihalo, na svojo barko. Carrier mu daje vsaki dan posla. (Carrier je bil prokonzul republike Nantes, glasovit vsled utapljanja političnih kaznjencev). Stari je gotovo že na bregu.

Danquiz je govoril z glasom, ki je donel bolj kot cinično zasmehovanje nego usmiljenje. Odgovoril nisem ničesar. Dosedša do kolibe, sva našla v resnici v njej Cadoreta. Pregovorili smo par besed, a potem naju je peljal skrivoma v svojo barko. Jaz sem bil oborožen z nožem in pištolo, a Danquiz je imel veliko nabrušeno sekuro.

Ker je vlekel le lahen veter, je moral Cadoret veslati, in sicer tiho in polagoma, da ne vzbudi nikake sumnje. Tako smo izgubili dosti časa. Jaz sem bil besen in obupan, a Danquis je škripal z zobmi.

Po eni uri se je dvignil veter, in razpeli smo jadra.

Reka se je širila, čim bolj smo se bližali izlivu. Noč je bila vedra, toda brez mesečine, a naša barka je plula tiho po valovih. Ta hitrost in sveži zrak sta me nekoliko umirila. Danquiz je spal, a Cadoret je sedel poleg jamborja. Pozabil sem svojo misijo ter začel razmišljati svojo osebo. Moje misli so se osredotočile v spominih onega dne, ko sem slavil svojo zaroko. Bilo mi je, kakor da vidim pred seboj ono prostrano dvorano v starem dvorcu Martigné in svojo zaročenko Amicijo, to plemenito deklico, katero sem tako ljubil. Moj oče je hotel, da jej pokloni osebno zaročni prstan. Prinesel je iz svojega kabineta eno naših največjih dragocenosti.

Nemirni čas, v katerem smo živeli, slabe vesti, ki so prihajale iz Pariza, so provzročile, da smo bili vsi nekam molčeči, kakor da se pripravljajo kaka nesreča. Kakor sem rekel, moj oče je prinesel etui, ki sem ga imel izročiti svoji zaročenki.

Ko sem odprl etui, mi je nakrat prenehalo biti srce: na starem baržunu sem videl oni prstan s tremi opali, katerega je imela moja mati na prstu, ko je umirala. Moj dobri oče mi je vročal prstan, ne da bi opazil mojo razburjenost. Vzel sem ga

ter sem ga nataknil na prst svoje zaročenke. Še enkrat sva se pogledala, a malo za tem sem jeznil po cesti, ki vodi v Chemillé. Od onega časa nisem več videl svoje Amicije. Izvedel sem pa, da je padla vsa njena obitelj v roke republikancev. A kje je bila ona zaprta? Morda je sedela baš v ječi v Nantesu. Nisem si mogel raztolmačiti, kako to, da so mi bivale vse misli pri dragi deklici, mesto da bi mislil na svoje važno poslanstvo. To je bil upliv one čarobne, tihe noči...

Mej tem ko sem tako razmišljal, se je dvignil nakrat Cadoret in stegnil svojo roko proti nekemu belemu mestu na površini vode. Tudi Danquiz, ki se je zbudil, je pogledal tja, in je začel s svojim sarkastičnim glasom:

— Da, da, Carrier je imel zopet veliko slavnost. Lepo da zvezati skupaj moške in ženske, po dvoje, po troje, in jih vrže v reko. To je republikanski pir.

Zgrozil sem ter se ulovil z roko za rob barke. Nakrat sem začutil, da je sunila neka roka, mrzla kakor led, v mojo roko. Od strahu sem kriknil ter potegnil svojo roko nazaj. Ona roka pa je tipala po barki, kakor da išče nekaj, česar bi se mogla prijeti. Videl nisem ni glave, ni nikakega telesa — utopljenec je bil v

gleže v veliko stisko. Angležem je itak le za zlatokope in vojna se vrši samo zanje. »Standard« poroča, da so sklenili Buri na svojem zadnjem vojnem posvetovanju novo organizacijo burskih oddelkov. Vsi se razdele v troje korov, katerim bodo glavni poveljniki Botha, Dewet in Delarey. Angleži se boje, da napadejo Buri Johannesburg, kjer so v zadnjem času oboroženi vsi častniki z revolverji. Tudi Middelburg je v nevarnosti pred Buri. Iz Pretorije poročajo, da je bilo v minolem tednu ubitih 31 Burov, 7 ranjenih in — 372 ujetih. 48 se je udalo. Poveljnik Burov Maritz je bil baje tudi ranjen. Angleže so zadnji vspehi zopet duševno dvignili ter so v Londonu polni upanja. Najnovejša poročila javljajo, da je bil Krutzinger, ki se je tako junaško in tako dolgo vojeval po Kaplandiji, 15. t. m. blizu Colesberga ranjen in s 150 možmi ujet. Ako je ta vest resnična, je izguba Krutzingerja za Bure zelo hud udarec.

„Ljubljanski Zvon“ 1902.

Program, ki si ga je izbral »Ljubljanski Zvon« pod sedanjim uredništvom, ostane tudi v bodočem, XXII. letniku v bistvu neizpremenjen. Prepričali smo se, da je ta program v sedanjih razmerah najboljši, pa tudi kritika vseh južnih in severnih najuglednejših slovenskih revij odobrava smer našega mesečnika.

Število prijateljev »Ljubljanskega Zvona« je naraslo tako med abonenti kakor med njegovimi sodelavci. »Ljubljanski Zvon« se lahko ponaša, da si je pridobil sodelavcev med južnimi in severnimi Slovani, zadnje mesece celo med Rusi, ki ga bodo zalagali z izvirnimi članki.

Naš mesečnik za književnost in prosveto bode gojil beletristiko v zvezi in nevezani besedi. »Ljubljanski Zvon« je glasilo svobodomiselnih slovenskih pisateljev. Kakor doslej razširjal bode pesniško misel med našim narodom. Pesnitve starejših in novih pesnikov bodo pričale, da poezija ni izumrla v slovenskem narodu, nego da se javlja leto za leto v novih oblikah in po novih zastopnikih. »Ljubljanski Zvon« ima pripravljenih za novi letnik veliko novih poezij izpod raznih peres, katerih pa ne bomo naštevali po imenih.

V novelistiki je zadnja leta nastala, žal, neka stagnacija. Novih moči je malo. Vzrok tej prikazni tiči po našem mnenju deloma menda tudi v naših domačih politično razburkanih javnih razmerah. Sicer pa imamo pripravljene dovolj novelistnega gradiva, ki pride na vrsto v novem letniku. Novel in povesti bomo prinašali poslej še več, nego smo jih doslej.

Pisatelj »Žrtev«, Serafin, objavi več krajših novel in črtic. — V rokopisu imamo novelo »Heavtontimorumenos«, ki jo je spisal I. B.; Ivo Šorli je poslal črtico »Tik pred zatonom«;

senci, ki jo je metala barka, in ni mogel klicati, radi slabosti vsekakor. Ah, kako strašno blede so bili oni prsti!

Barka je začela pluti bolj počasi, ker jo je težina utopljenec ustavljala. Bela roka se je ulovila ravno za vrh, ki je visela ob barki, ko sta jo opazila Danquiz in Cadoret. Cadoret — kakor da je uganil moje misli — je vstal, in oba sva se nagnila, da dvigneva utopljenca v barko. Toda Danquiz je ustal in je začel upiti:

— Ali ste zblazneli? Saj smo se že itak zamudili; vendar ne bomo pripustili, da bi propadla vsa vojska radi onega utopljenca! Saj se nam že tako barka skoro ne premakne z mesta. Gotovo so trije ali štirje skupaj zvezani... K vragu!...

Jaz sem omahoval, ne vedoč, kaj bi storil. Danquiz pa je skočil pokonci, potisnil je starega mornarja na stran, in prej nego sem mogel zaprečiti, je zamahnil s sekuro in odsekal od telesa roko, ki je padla na dno barke. Čul sem kratek, tih vzdih, kateri se je izgubil v tihi noči; naša barka pa je hitela olajšana naprej.

Bil sem ves iz sebe. Svojim očem nisem hotel verovati. Tedaj sem se približal vsled neke nepremagljive sile, nagnil sem se in pogledal krvavo odsekano roko in drhteč groze in strahu sem opazil na njenem srednjem prstu — zlat prstan s tremi opali, kamni večnih solz.

Josip Kostanjevec pa, ki bode nadaljeval »Utrinke«, priobči prihodnje leto svojo pevest »Noč«; E. Kristan nam je že lani doposlal svojo povest »Morje«, ki lani ni mogla priti na vrsto; te dni nam je poslal E. Kristan izvorno dramo »Volja«. A. Sever je vložil črtico »Nevesta«.

Od časa do časa bomo objavljali kakor doslej tudi prevode najboljših modernih novelistov in dramatikov slovenskih in tudi neslovenskih. Prepričali smo se, da so taki prevodi naši literaturi samo na korist.

Če smo že pred dvema letoma izjavili v programu, da bode »Ljubljanski Zvon« revija, smo s tem imenom povedali glede člankov vse. Naš mesečnik bode torej zrcalo sedanjosti, odjek določene časa, duševna slika konkretne konstelacije v našem narodu samem, v slovanstvu in v svetovnih kulturnih vprašanjih sploh! Aktualni članki, ki pojasnjujejo v markantnih potezah kako vprašanje, ki v določenem trenutku zanima pred vsem nas Slovence same, potem slovanstvo in končno ves kulturni svet — taki članki so »Ljubljanskemu Zvonu« dobro došli! Spisov, ki niso v nikakoršni organski zvezi s sedanjostjo in njenimi duševnimi potrebami, »Zvon« ne more rabiti.

To naj bi imeli naši čislani sodelavci vedno pred očmi! Naš časopis potrebuje jedrnatih essayev iz vseh strok človeškega znanja in umetnosti človeške.

Slovenske revije, na pr.: Русская Мысль, Вестник Европы, Рускiй Вестник, Česká Revue, Slovanský Přehled, Naša Doba, Osvěta... ter nemške, na pr.: Zeit, Wage, Die Woche, Die Gesellschaft... so nam v aktualnosti vzor.

»Ljubljanski Zvon« bode izkušal približevati se idealu aktualne revije slovenske, ki naj bi s svojega simbolsko vzvišenega stališča nad valovjem dnevnih strasti promatral duševno življenje pod seboj in okrog sebe, ki bi povedal o danih vprašanjih svojo sodbo ter bi bil nekak mentor našemu čitateljstvu...

»Ljubljanski Zvon« se bode oziral vsekdar na ves slovenski narod ter opazoval njegovo napredovanje in nazadovanje. Razume se samo ob sebi, da je stališče našega mesečnika radikalno narodno. Naša doba je resna.

»Ljubljanski Zvon« bode kakor doslej gojil duševno slovanstvo vzajemnost s tem, da bode redno poročal pred vsem o kulturnoliterarnem življenju naših južnih in severnih bratov, potem pa tudi o vseh drugih prosvetljenih narodih.

Za sedaj imamo pripravljene te-le članke in essaye:

Dr. Karel Glaser nam je poslal spis o Kalidasovi drami »Śakuntala«; Ivan Prijatelj je napisal študijo o naj-novejši knjigi poljske pesnice Marije Konopnicke; Jan Magiera nam je spisal črtico o poljski ljudski drami; Andra Gavrilović pa je sestavil daljši essay o moderni srbski novelistiki. J. Dermota je poslal članek o združništvu, ki lani ni mogel priti na vrsto; Prešernova hči, Ernestina Jelovškova, je spisala črtico o Vrbi, rojstnem kraju svojega očeta; izpod peresa ruskega pisatelja Akila Volynskega imamo v rokah študijo o modernih ruskih novelistih; Zmago Valjavc pa nam je poslal iz Novega Yorka neko skico iz življenja ameri-kanskega.*

»Ljubljanski Zvon« bo gojil tudi v novem letniku literarno in umetniško kritiko z vseh polj umetnosti sploh, in to o domačih in o tujih pojavih.

O literarnih novostih bodo poročali poleg urednika samega še: R. Perušek, S. Rutar, dr. F. Ilešič, dr. Tominšek, dr. Vidic, I. Wester, Fr. Svetič in drugi. Glasbeno kritiko bodo oskrbovali: dr. Vladimir Foerster, dr. Gojmir Krek ter A. Pahor.

Tako pričakuje »Ljubljanski Zvon« s čilimi močmi in jasno določnim smotrom novega leta, v katerem bode vabil rojake svoje v svetišče poezije in umet-

*) Takaj so omenjeni samo tisti spisi, ki jih je prejelo uredništvo v roke do dne 1. decembra. Od tega časa pa je število literarnega gradiva že naraslo. Uredn.

nosti ter jih izpodbujal na delo za prosveto, resnico in svobodo.

Vivos voce!

V Ljubljani, dne 1. dec. 1901.

Uredništvo.
(A. Aškerc.)

Shod za vseučilišče.

Na shod, ki se je vršil v nedeljo, 1. decembra, v »Mestnem domu« so došli še naslednji brzojavni pozdravi:

Zadar: Oduševljeno pozdravljamo skupštino živom željom, da se pravedni zahtjevi braće Slovenaca ostvare. — »Narodni list«.

Zagorje: Želeč najboljšega uspeha se pridružuje zahtjevi za slovensko univerzo v Ljubljani — »Zagorski Sokol«.

Zagreb: Hrvatski »Sokol« pridružuje se današnjoj veličajnoj manifestaciji u bielej Ljubljani želeći doskora u njoj ugledati i pozdraviti slovensko sveučilište. Samo složno i ustrajno napred! — Dr. Vrbanić, starješina.

Zagreb: Pridružujem se vašim željam. Prosvjeta treba, da nas spasi proti pohlepama tujinstva. — Dr. Mazzura.

Zagreb: Priključujem se resoluciji. Živila slovenska univerza! — Doktor Car.

Zagreb: Pravedni zahtjevi braće Slovenaca i naši su zahtjevi. — Tražimo što nas ide! Živila slovenska univerza u Ljubljani! — Hrvatsko Akademiško Društvo.

Zagreb: Oduševljeno pozdravljamo zajednički rad svih Slovenaca i želimo najbolji uspjeh. Živila braća slovenska! — Srbi akademiki zagrebački.

Zagreb: Voshiteni ot svjestnata i plemenita borba na slovenskija Narod za osnovavanieto na jugoslavjanski univerzitet v Ljubljani, blgarskite studenti v Zagreb najsrdečno privjetstvovat počitaemoto sobranje i v imeně na spravedlivostla najgorešto želajat, da se zadovoljat vašite najspravedljivi iskanija. — Blgarski studenti.

Zagreb: Pro činnost slovinských bratrův nadšení češti akademikové — Záhřebské university: »Na zdar!«

Zagreb: In ti Ljubljana v zemlji slovanski nikakor nisi najmanjša, ker iz tebe bo izšla luč, ki bode razsvetljevala vse Jugoslovane. — Slovenski Akademiki.

Zagreb: Mila braćo slovenska! Skrušeno molimo Svevišnjega, da se ostvare vaše uzvišene ideje, radi kojih se danas sastadoste. Bog ih blagoslovi! Prosvjetom k slobodi. — Maturanti realne gimnazije zagrebačke.

Zagreb: Živila braćo! Sloga i uztrajnost u borbi vam pomogla! — Sedmoškolci zagrebačke realke.

Zagreb: Pridružujući se u duhu današnjoj javnoj manifestaciji kličemo: Živila svijestni građani! Živilo buduće slovensko sveučilište! — Brus Penko.

Zemun: Dragoj braći Slovincima želimo slovensku univerzu u Ljubljani. — Hrvatski profesori.

Žižkov: Také českoslovinský spolek účastnil se včerejší manifestace ku zřízení university v Lublani. Prosím v jeho jménu ještě zvláště, abyste přijal od něho nejsrdečnější přání na zdar Vašich snah. — Lego.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. decembra.

— **Osebnosti.** Deželni predsednik baron Hein je odpotoval v Bolcan.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** sta poslali potom mestnega magistrata peticiji na ministristvo občini Dovje in Žužemperk. Enako peticijo so poslali tudi: Krajna šolska sveta v Telčah in v Škocijanu, Odbor gasilnega društva v Škocijanu in Zadruga gostilničarjev v Trbovljah.

— **Za slovensko vseučilišče** je sklenila prošnjo »Narodna čitalnica« v Gornjemgradu in jo odpošlje narodno-naprednemu klubu, v roke državnega poslanca Ferjančiča.

— **»Edinost«** odgovarja nam na pripomnje, da nečemo polemizovati z znanim dunajskim »avktorjem« radi dolgočasno-vođene njegove trakuje. Odgovor slove tako le: »Slovenski Narod«

pravi tudi, da z našim avktorjem noče polemizirati že zato, ker isti ne more prav presojeti naših domačih razmer. In sicer zato ne, ker biva na Dunaju. Mi bi sicer lahko oporekali temu z dejstvom, da je dotični gospod mnogo bival tudi v domovini in da se tudi sedaj tako intenzivno bavi z dogodki v domovini, kakor malokdo drug. — Ali pustimo to in pripomnimo raje: ako že hočemo — saj tudi namestništvo tržaško meri potrebo slovenske šole na kilometre — po distancah soditi o sposobnosti koga za presojanje razmer, potem pa moramo gospodi v Ljubljani najodločneje odrekati zmožnost za presojanje škode, ki jo domači slovenski prepričani narodu — na Dunaju!! Tako je, gospoda, po vaši lastni logiki na — distance!!« Mi smo od strani »Edinosti« doživeli že toliko plitvosti, neslanosti, in z mirno vestjo trdimo, tudi neumnosti, da zgorejšnjo brez razburjenja lahko v žep vtaknemo. Od osla ne bomo zahtevali, da naj nam igra na citre ali gode na goslih, zagagadelj tudi od »Edinosti« ne pričakujemo, da bi bila duševita ali dovtipna. Vsikdar pa, kadar starko vidimo, kako se pripravlja k skoku do duševitosti ali pa še celo dovtipnosti, se ne moremo otresti občutkov, kakor bi gledali zgorej citiranega štirinožnika, ki sega s svojimi kopiti patetično po goslih. In te gosli bi rad igral ta »mojster« tako na Goriškem, kakor na Kranjskem. No, pa ni poslušalcev, ki bi hoteli to »muziko« poslušati, in — jih ne bode! Da je tako, pa ni naša krivda! Čemu, o vodenčki, se torej neprestano zaganjate v naše noge?

— **Iz Šempasa** je prejela »Soča« poročilo o prečudni reklami poslanca Grča za — drage maše. Dejal je, da tiste navadne maše po 70 kr. ali 1 gld. niso dovolj dobre, ker pri maši nosi le navadni plašč, kateri je predpisan v isti cerkveni dobi. Ako pa se plača vsaj 3 krone, si odene Grča — črn plašč, in to je »ta pravo«. Tudi je dobro, plačati 60 kr. organistu. (Grča skrbi za svoje agitatorje!) — Ali ni zanimiva ta novica? — Grča je obljubil Vitovljam šolo. — Pravijo pa, da je ondi nikdar ne bo, ako jo bo Grča dal. — Tako je!

— **Iz uradniških krogov** piše se nam: Pripoveduje se, da hoče ces. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani za jedno izmed razpisanih mest davčnih nadzornikov, oziroma koncipistov, imenovati necega uradnika, ki služi v drugi kronovini. To postopanje slavnega ravnateljstva napram domačim uradnikom zdi se nam popolnoma neumljivo, ker je dovolj za ta mesta sposobnih močij med kranjskim uradništvom. Koliko mladih ljudi vstopi v finančno službo, ker se jim obljubujejo zlati gradovi, a kadar bi imeli kaj doseči, odjedo jim tuji težko zaslužena mesta. Občna nevolja vlada že med kranjskimi finančnimi uradniki, in sicer brez izjeme, naj si bo pri konceptnih ali pa pri manipulacijskih uradnikih, posebno pa pri davčnih uradnikih. Razna imenovanja za izpraznjena mesta zavlačujejo se od meseca do meseca, in pri tem cvete slavnoznani kranjski »Sparsystem«; seveda domovina je s tem že rešena, da se ubogim uradnikom takorekoč tistih par tako krvavo zasluženih krajcarjev za »intercalare« vzame. Apelujemo na njega ekscelenco g. barona Heina, kot predsednika finančnega ravnateljstva, da prepreči vsako urivanje tujih uradnikov in ga prosimo, da na to deluje, da se razpisana mesta kmalu popolne, saj imenovanja za davčne uradnike bi se imela že pretečeni mesec izvršiti.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Po dolgem času pride na slovenski oder zopet opera slovenskega skladatelja. Po »Stari pesmi« Vikt. Parme je nastala med našimi opernimi komponisti stagnacija, jutri, v soboto, pa se vprizori F. S. Vilharjeva narodna opera »Smiljana«. Glavni vloge sta v rokah g. Olszewskega in gđ. Nedbalove. Večje vloge imajo tudi gđ. Romanova g. Vašiček, g. Wildner in kot gost g. Polašek. Režijo je prevzel g. režiser Verovšek.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj se je predstavljala prav lepo — ne glede na scenične napake proti koncu — efektna dramatična slika »Hanice pot v nebesa«, G. Hauptmannova, ki danes dominira na vsakem naprednem odru. Tudi

pri nas je napravila ta ljubka in pretresljiva slika sanj umirajočega otroka na občinstvo najgloblje utis. Rosilo se je marsikatero oko. In odkrito priznava tudi kritik, da ne more družega vedeti igralcem, nego hvale — ne tako tehničnemu voditelju — in pa slavo slavnemu geniju Hauptmannu. »Traumdichtung«! Tako je naslovljena nemška »Hänel's Himmelfahrt« — naturalistična slika sanj nesrečne Hanice, polna poezije, čez katero je razlit ves čar ljubkosti poslavljajoče se otroške duše; poleg nje izven sanj se vrše velerealistični prizori krutega vsakdanjega življenja, ker je združeno v krasno harmonično celoto z občudovanja vredno teatralično tehniko. V »Hanici« hočejo videti nekateri Hauptmannov prehod iz naturalizma v romanticizem, ob katerem je, žal, otemnela slava pesnika prve nemške naturalistične, socialne drame »Vor Sonnenaufgang«... Toda o tem treba daljše študije. Efekt za efektom se pojavlja v tej lepi sliki Hauptmannovi — in po tem stremi vsa moderna dramatika, in pri tem ni izključen tudi duhoviti Škandinavec Björnsterne Björnson, čegar znamenite in globoke drame kakor »Ueber unsere Kraft« vzbujajo v najnovejšem času največjo senzacijo. A ne bi si upal trditi, da je ta lepa, istinita slika otroških sanj, v katerih nastopajo angelji, duhovi, Krist sam, kjer sploh porabi Hauptmann vsa sredstva, ki so dramatik na razpolago, da napravi ž njimi efekt — zgolj »Effecthascherei«; kajti ta dramatisacija sanj skrajno razburjene otroške duše, ki je vsa prepojena od religioznosti, ima tudi svojo psihološko stran in verjetno, realno podlago. Iz cele slike pa odseva le velik umetnik Hauptmann, ki je posegel s to svojo krasno dram. sliko sanj z genialno roko v nerazrešene pojave človeške duše v spanji, sanjah, deliriju, — na polje najtežjih, najtemnejših problemov... In komu imamo zahvaliti večrajšnji krasni večer pred vsem? Naši vrli in marljivi igralci gđ. Rückovi, ki bi kot Hanica lahko nastopila tudi na večjem odru. Rückova je pač Hanica, tista nesrečna, ljubka Hanica, kakor si jo je Hauptmann, ki je pisal to sliko, menda sam predstavljal. Kako pretresljivo igra tega preganjanega otroka, ki umira sredi neotesane družali, s čudovito mimiko! Iz velerealističnega dejanja, ki se vrši izven sanj, iz te nesimpatične okolice stopajo blagodejno v ospredje učitelj Bogdan (gosp. Dobrovolný), sestra Marta (gđ. Terševa) in tudi zdravnik (g. Deyl). Vsi trije so pripomogli s svojo izvrstno igro do velikega uspeha večrajšnjega večera. Surovega očeta Haničinega je igral iz borno g. režiser Verovšek, ki je vodil tudi režijo. Da bi jo vodil tudi vedno prav energično ter pazil malo na tehničnega manipulant, ki je večer tako kruto se pregrešil zoper stari princip: »Ende gut, alles gut«! Prav za prav odveč, dasi prav dobro igrana je bila kot nameček igra »Ženski jok«. Preveč smo bili prevzeti od »Hanice«, da bi se bili mogli iz srca smejeti francoski veseloigri starega kova, stare tehnike in šablone. Prepričan sem, da bi bil marsikak mehkočuten obiskovalec gledališča popolnoma zadovoljen s samo »Hanico«. Igrala pa se je, kakor rečeno, jednodajanka prav dobro. Posebno sta se odlikovala g. Deyl in gospa Danilova. Bil je prav lep večer. Če je morda še kak barbar med nami, ki še sploh ni videl »Hanice« ali posebej še Rückove, naj ne zamudi pohiteti k reprizi ter zamašiti veliko luknjo v svoji duševni izobrazbi. — la —

— **Promocija.** Gospod Mihael Podlesnik iz Lehna na Pohorju bil je dne 20. t. m. na graškem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva. — Čestitamo!

— **Umrl** je jezuit pater Sajovec, ki se je bil šele pred nekaj dnevi iz Ljubljane preselil v Travnik v Bosni.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Redni občni zbor vrši se dne 21. t. m. ob pol 8. uri zvečer v restavraciji pri Fantini-ju (klubova soba).

— **Odbor slovenskega akad. fer. društva „Sava“** vabi gg. brate »Savane« in gg. akademike na svoj društveni shod, ki se vrši v nedeljo, 22. t. m. Na dnevnem redu je poleg odborovega poročila razgovor o nadaljnjih korakih slovenskega dijaštva glede univerzitetnega vprašanja. — Lokal: Perle-

sova restavracija, Prešernove ulice. Začetek ob 2. uri popoldne. — Z ozirom na aktualnost naznačenega razgovora pričakuje odbor, da se gg. akademiki in br. »Savani« odzovejo temu vabilu v največjem številu.

— **Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo** priredi v četrtek dne 26. decembra 1901 v veliki dvorani »Mestnega doma« božičnico. Pri božičnici sodeluje slavna meščanska godba pod osebnim vodstvom kapelnika g. Beniška. Vstopnina 30 kr. — Otroci plačajo polovico. Začetek ob 6. uri zvečer. Čisti dohodek je namenjen bolniškemu skladu gasilnega društva.

— **Božičnica.** V dvorani »Mestnega doma« se je ob številni udeležbi vršila večeraj popoldne božičnica I. in II. mestnega slovenskega otroškega vrta. Pod vodstvom gđ. Grumove in gđ. Jerine so otroci izvršili razne igre in tudi peli. Obdarovanih je bilo nad 100 otrok z oblačili, obutvijo, igračkami in pecivom. Darila so razdeljevale gospe: Hribarjeva, Lahova, dr. Tavčarjeva in Zupančičeva. Mestna občina je za to božičnico darovala 600 K, vse drugo so nabrale dame.

— **Poljudno znanstveno predavanje.** Nadaljujoč javna predavanja, katera so uvedla društva »Slovenska Matica«, »Zdravniško društvo« in »Pravnik« in katera so se dne 24. novembra t. l. s predavanjem gospoda c. kr. prof. Ivana Verhovca tako srečno pričela, predavala sta dne 8. in 15. t. m. gospoda med. dr. Alojzij Praunseis in Otmar Krajec. Ker se je precej pri prvem predavanju gosp. prof. Vrhovca pokazalo, da je risalnica v deklisli šoli na Sv. Jakoba trgu pretesna, dal je gospod župan Ivan Hribar na razpolago veliko dvorano v Mestnem domu, na čemur mu bodi izrečena srčna zahvala. Predavatelja sta — kar zasluži najnečje priznanje razmotrivala svoj tema »človeško telo, kako je sestavljeno« v lepi, gladki besedi in pokazala, da imata težavno maloznano slovensko medicinsko terminologijo popolnoma v svoji oblasti. Ker se je predavanje razjasnjevalo s podobami, preparati in modeli, razdelila sta si gospoda predavatelja uloge tako, da je pri prvem predavanju predaval gosp. dr. Krajec, gosp. dr. Praunseis pa predavanje razlagal na podobah, modelih in preparatih; pri drugem predavanju pa naopak. Razlagala in razkazovala sta notranje organe človeškega telesa in njihov delovanje, razkladala postanek in razvoj bolezni posameznih organov in opisovala, kako se te bolezni kažejo na zunaj. — Mnogobrojno občinstvo jima je pazljivo sledilo in koncem vsakega predavanja zahvalilo ju z živahnim ploskanjem.

— **Štirirazredna šola.** Deželni šolski svet štajerski je z odlokom 21. novembra l. l. št. 10.022 šolo pri Sv. Marjeti na Pesnici razširil v štirirazrednico.

— **Uljudna prošnja do sl. županstva v Litiji!** Neki Razpotnik, po domače Mohar iz Hotiča nas Litijane vsak teden pijan nadleguje, ker po trgu razsaja in prosjači po hišah, ter, ako dobi mal dar, v zahvalo še zmerja. — Ker spada v hotičko občino, uljudno prosimo, naj ga vselej, kadar pride nadlegovat, dá županstvo po občinskem slugi iztirati iz Litije, ali pa naj isto posreduje po višji oblasti, da se tega človeka, ki je še v lepih moških letih in zdrav, spravi v prisilno delavnico.

— **„Bralno društvo v Studencih“** priredi v nedeljo, 29. grudnia v gostilni gosp. I. Koropca veselico.

— **Legar v topničarski vojašnici.** Poroča se, da je v topničarski vojašnici že 36 slučajev legarja konstatirano.

— **Medvedko ustrelil** je na Veliki gori ribniški grajšček g. Rudež.

— **Z nožem.** Dne 15. t. m. sta se na potu iz Škofjeloka v Godešice Peter Jugovic in Janez Hafner za šalo metala. Nakrat si je Hafner od necega gledalca tega turnirja izposodil nož in je Jugovica brez najmanjšega vzroka zabodel v prsa ter ga težko ranil.

— **Vipavska železnica.** V poskusnem predoru pri Dornbergu se je vdrlo kakih 50.000 kubičnih metrov sveta. Računaje meter po 80 kr. znaša škoda do 40.000 gld.

— **Ušel je** iz blaznice na Studencu Gregor Lavrič iz Ribnice.

— **Zgorela** je v Pazinu neka gospa Oliva Sloković. Ležala je bolna v Lovričevi hiši, ko je tam nastal ogenj. Požar se je hitro razširil tako, da se ni nihče več upal v hišo po bolnico. Ko so požar pogasili, so našli bolnico — zgorelo.

— **Pes popadel** je danes dopoludne šolskega učenca Andreja Mastoha na Tržaški cesti in ga ugriznil v desno nogo. — Na Dunajski cesti pa je neki pes popadel deklico Frančiško Zajc in jo ugriznil v roko.

— **Tatvina.** Alojziju Trostu, hlapcu ob Cesti na Loko je pred dnevi ukradel neznan tat visoke zimse črevlje, katere je večeraj zvečer zapazil pri nekem postopaču. Ko je hotel Trost postopača prijeti, mu je ušel.

— **Po nosu** je udaril strgarski vajenec Anton Zupanc ključarskega vajenca Vinkota Kastelica z nekim orodjem in mu prebil hrustanec.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 8. do 14. decembra 1901. Število novorojencev 21 (=31.18‰), mrtvorojenca 2, umrlih 25 (=37.12‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 3, vsled nezgode 1, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 13. Mej njimi je bilo tujcev 5 (=20‰), iz zavodov 9 (=36‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 39, za tifuzom 3, za vrtico 2 osebi.

— **Tragedija pohabljenca.** Bivšemu delavcu Ivanu E. na Dunaju je odtrgal pred leti neki stroj v tovarni za papir roko, tako da ni mogel poslej več delati; živel je od majhne rente, katero mu je izplačevala mesečno neka delavska družba. Ivan E. je bil še mlad človek, zaljubljen se je v Miciko M., izučeno modistinjo, s katero se je hotel tudi poročiti. E. je prosil zavarovalno družbo, naj mu da mesto mesečnih 17 gld. 45 kr. kapital 2800 gold., s katerim denarjem bi si bil ustanovil skromno eksistenco. Toda, ker ni dobil tega kapitala, sta sklenila Ivan E. in njegova nevesta, da hočeta skupno umreti. Šla sta v hotel ter se tam ustrelila.

* **Velik mraz v Ameriki.** Z vseh stranij dohajajo v New York vesti, da je nastal v Severni Ameriki hud mraz. Toplomer kaže 18° R mraza. V Chicagu že 200 let ni bilo takega mraza kot danes. Več oseb je zmrznilo. Imeli so tudi mrzlo burjo in gost metež snega. Tudi v Južni Ameriki imajo izredno hud mraz.

Književnost.

— **Ivan Cankar:** Knjiga za lahkomiselnih ljudi. V Ljubljani 1901. Založil L. Schwentner. Tiskal R. Šeber v Postojni. Cena 2 K 50 h. Vsebina: Spomladanska noč. — Iz življenja odličnega rodoljuba. — Nezačudenost. — Iz predmestja. — Profesor Kosirnik. — Križev pot. — Pred ciljem. — Krona. — Hudo delec. — Kralj Malhus. — Schwentnerjeva knjigotržnica je poslala za Božič zopet celo serijo novih literarnih del v svet. Večraj smo naznanili »Rozo Jelodvorsko«, že danes pa nam je položil na mizo g. založnik novo, lepo in okusno opremljeno knjigo, zbirko novel in novelet Ivana Cankarja. V kratkem izide še nekaj knjig v Schwentnerjevi založbi, tako da radi božičnih in novoletnih daril letos Slovenci in Slovenke ne bodo v zadregi. O Cankarjevi knjigi, ki je nekako nadaljevanje njegovih »Vinjet«, izpregovorimo seveda obširnejše v podlistu. Danes to novo duhovito delo blestečega slega našega modernega, vedno napredujočega novelista le najtoplejšje priporočamo! Originalni naslovni list simbolistične smeri je naslikal akademični slikar gosp. Matija Jama v Monakovem.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 20. decembra. Gospodska zbornica razpravlja danes o budgetnem provizoriju. Razvila se je velika politična debata. Knez Schönborn je pozivljaj vse stranke, naj se koalirajo zoper Ogrsko, da se izvojuje poštena nagodba. Prelat Zschokke je nastopil zoper gibanje »Proč od

Rima«. Zdaj govori knez Auersperg katerega pa na galeriji ni razumeti. Oglašeni so še grof Friderik Schönborn, predarlski dež. glavar Rhomburg, naučni minister Hartel in ministrski predsednik Körber.

Dunaj 20. decembra. V slovenskih političnih krogih se vedno bolj utrjuje sum, da nemške stranke glede novih spravnih pogajanj nimajo dobrih namenov. Prezident grof Vetter je povedal, da bodo Nemci zahtevali naj se nemški jezik zakonito uveljavi kot državni jezik za parlament in za centralne urade ter deželne urade, celo Poljaki se temu upirajo. Abrahamowicz se je izrekel, da so Poljaki sicer za to, naj se v parlamentu nemški govori, ali veljava nemščine v parlamentu pojema vendar vedno bolj. Poljaki so proti uzakonjenju nemškega parlamentarnega jezika tudi zaradi tega, ker bi se s tem razglasilo načelo, da more biti poslanec le, kdor zna nemški.

Dunaj 20. decembra. »Neue Fr. Presse«, ki služi sedanji vladi kot nekak »Reichsanzeiger«, naznanja iz najzanesljivejšega vira, da so popolnoma neresnična poročila raznih hrvatskih listov, da hoče vlada pripoznati veljavnost na zagrebškem vseučilišču narejenih izpitov za Cislitvansko.

Dunaj 20. decembra. Državni poslanec trgovske zbornice v Ljubnem, Enders, je odložil svoj mandat.

Dunaj 20. decembra. Kasacijski dvor je razsodbo okrožnega sodišča v Ljubnu, s katero je bil redemptorist pater Knopf zaradi hudodelstva zoper pravost obsojen na šest mesecev težke ječe, premenilo v toliko, da je rečenega duhovnika le zaradi pregreška zoper pravost, storjenega v šoli vpričo malih deklic, obsodilo na šest tednov ostrega zapora.

Dunaj 20. decembra. Minolo noč sta se zgodili dve strašni rodbinski tragediji. Žena tipografa Moravicekega je svoje tri otroke vrgla z družega nadstropja in sama za njimi skočila. Dva otroka sta bila takoj mrtva, tretji umira, žena je smrtnonevarno poškodovana. Žena knjigovodje Vogla je sebe in svoje tri otroke zastropila. Mož je bil prej odšel z domom, da si konča življenje. V obeh slučajih je bil vzrok — revščina.

Beligrad 20. decembra. Ministrski tajnik Gjorgjevič, sin bivšega ministrskega predsednika, je bil zaradi napada na bivšega učnega ministra nemudoma vsled kraljevega telefoničnega ukaza iz državne službe odpuščen.

Petrograd 20. decembra. V Liesku blizu Sevastopola, je nastal velikanski požar. Škode je nad milijon rubljev. Več tisoč delavcev je prišlo vsled tega ob zaslužek.

Carigrad 20. decembra. Vlada se je zapletla v nov konflikt. Vsi inozemski zastopniki so skupno protestirali proti odredbam turške vlade glede solunskega pristana in proti odredbam, s katerimi se inozemcem onemogoča, kopati na Turškem rudo.

Milan 20. decembra. Mej postajama Novi in Tortona je ekspresni vlak Nica Duzaj-Petrograd trčil z nekim tovornim vlakom. Mnogo potnikov je bilo poškodovanih.

Bruselj 20. decembra. Prezident Krüger dementuje energično vse vesti, da so se evropski in afriški voditelji Burov dogovarjali glede mirovni pogojev, ter izjavlja, da odklanja vse mirovne predloge, ki ne zajamčijo južno-afriškima republikama popolne neodvisnosti in popolne integritete Okrajev, koder se koplje zlato, ne odstopijo Buri na noben način.

London 20. decembra. Ministrstvo je odredilo, sprejeti pod zastave 2000 mož, ki pojdejo meseca januarja v Južno Afriko, ter ustanoviti šest novih bataljonov milice.

Novi York 20. decembra. V Pittsburgu je v neki tovarni nastala eksplozija plina. Tovarna je porušena; 10 delavcev je ubitih, 5 pa tako ranjenih, da ne bodo okrevali.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 42. Dr. pr. 1151.

Opera slovenskega skladatelja F. S. Vilharja.

V soboto, 21. decembra 1901.

Nova opera! Prvikrat: **Nova opera!**

Smiljana.

Opera v štirih dejanjih. Besedilo zložil Milan Krvavc. V duhu hrvatske narodne glasbe glasbo tvoril F. S. Vilhar. Režiser Anton Verovšek. Kapelnik Bog. Tomáš.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7,30. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. poh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi bodeta na sv. Stefana dan, 26. decembra Popoludne ljudska predstava „Lumpacij Vaga bund“. Zvečer opera „Karmen“.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje
antiseptična
Melusina ustna in zobna voda
atrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabidnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.
Jedna zaloga (28—51)
dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 808,2 m. Srednji uradni tlak 756,0 mm

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Vlagarja v %
19	9. zvečer	724,6	4,0	sl. jzhod	dež	33,3
20	7. zjutraj	724,2	3,1	sl. jug	oblačno	
	2. popol.	725,2	6,1	sl. svzhod	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 28°, normale: -20°.

Komí
zmožen slovenskega in nemškega jezika,
želi vstopiti v kako trgovino mešanega blaga.
Ponudbe na upravništvo »Slov. Nar.«
pod „komí“. (2768—1)

!! Božična prilika !!
Čudovito po ceni!
400 komadov za 1 gl. 80 kr.
Lepo pozlačena ura z verižico s triletnim jamstvom, 6 komadov 1a žepnih robcev, 1 svetovno pat. žepno pisalno orodje iz nikla, 1 prekrasni album s slikami, obsega 36 podob, najkrasnejših na svetu, 1 računski stroj „Patenta“, kateri izračuni sam najtežavnejše naloge, k temu podučilo, 1 podstavek na pisma za vsakogar porabnih, 5 komadov prelepih razglednic, 5 komadov čudovitih orakelnov egiptovskih vedeževalcev, kateri vzbujajo veliko veselja, 1 garnitura manštetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, s patent. zaklepalom, 3% zlata, 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 fino žepno toaletno zrcalo, 1 prakt. žepni nožek, 1 fin nastavek za smodke iz jantarja, 1 modern prstan za gospe za imit. druguljem, 20 kom. predmetov za dopisovanje in še 300 raznih predmetov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro, ki je sama vredna tega denarja, stane **1 gl. 80 kr.** Odpošilja po poštne povzetju ali če se denar prej pošlje. (2769)

Ch. Jungwirth
Krakovo št. 64.
Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

Kupujte in zahtevajte
povsod le svinčnike, ki nosijo napis:
„Svinčnik družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.
Ti svinčniki so novo blago in zanesljivo dobri ter iz svetovnoznane avstrijske tvrdke Hardtmuth-ove in nič dražji od drugih. Svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ naj se vpeljejo v vse šole, saj dična naša družba skrbi največ za narodne šole in vsak krajcar jej dobro dojde. (2331—9)
Z blagim namenom je združeno dobro blago.
Cena 12 ducatov:
Št. 100 št. 90 št. 301 št. 302 št. 504
K 1'42. K 2'70. K 4'50. K 5'04. K 6'84.
Glavno zalogo ima
trgovina Ivana Bonača v Ljubljani.

Svarilo!

Svarim in prosim vsakogar, da ne daje mojemu možu **Martinu Jančigaj-u**, čevljarskemu mojstru v Spodnji Šiški št. 61, niti posojil, niti kakih plačil.

Spodnja Šiška, 18. decembra 1901.
Marija Jančigaj.
(2764)

Najfinejši
cvetlični med
iz čebelnjaka Babnikovega v Dravljah, z jamstvom pristnosti in čistosti, prodaja v steklenicah po 1/4, 1/2 in 1/1 kilo
Edmund Kavčič
trgovina delikates, v Ljubljani, Prešernove ulice. (12—254)

Po leti ali po zimi

v vsakem času so preizkušeni toaletni izdelki damam jako dobrodošla darila. Umestno je torej, ako opozorimo vse one, ki preskrbujejo nakup božičnih daril, na **Doeringove lepe božične kartone**. V teh kartonih so po 3 komadi izvrstnega, v damskih krogih jako cenjenega **Doeringovega mila s sovo** in se dobivajo povsod brez podražanja. (2616)

Uabilo.

Št. 45.499.
Že mnogo let oproščajo se blagotvoritelji
čestitanja ob novem letu in ob godovih
s tem, da si jemljó **oprostne listke** na korist mestnemu ubožnemu zakladu. Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje **Karol Karinger, Vaso Petričič** in **Albert Schaffer**.
Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.
Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti **jedno krono**, in na vpisani poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.
Velikodušnosti niso stavljeni meje.
Pisanim pošiljatkam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.
Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Mestni magistrat v Ljubljani
dné 19. decembra 1901.

(2765—1) Župan: **Ivan Hribar.**

A. opr. št. **A X. 36/1** (2745—2)
Razglas.
C. kr. okrajno sodišče za civilne stvari v Trstu daje na obče znanje, da je dne 8. januarja 1901. leta umrl na Opčinah št. 45 gospod **Anton Nadrah**, župnik v pokojju, zapustivši kodicil.
Ker sodišču ni znano, kje biva dednica **Marija** vdova **Cebul** roj. **Nadrah**, nečakinja pokojnikova iz Višnjegore, in **Franc Vovk**, nečak iz Višnjegore, pozivljata se ista, da se oglasita pri podpisnem c. kr. sodišču **tekem enega leta**, začeni z dnem tega razgla, in da oddasta svojo dedinsko izjavo, ker drugače se bo zapuščinsko razpravljanje vrnilo in ovršilo s prijavljenimi dediči in s postavljenim jima skrbnikom gosp. odvetnikom **dr. Matejem Pretnerjem**.
C. kr. okrajno sodišče za civilne stvari v Trstu, oddelek X.
dne 10. decembra 1901. **Dr. Strauss s. r.**

Ženska in moška
konfekcija se prodaja za polovične cene
samo do 24. decembra
v „Angleškem skladišču oblek“
Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.
Z velespoštovanjem
Oroslav Bernatovič.
(2757—2)

Mebliano
mesečno sobo

s hrano ali brez nje **išče gospodična** pri boljši rodbini za takoj ali za 1. januar.
Ponudbe pod „A“ poste restante
Ljubljana. (2767—1)

Trgovina (2766—1)
Ant. Krisper
bode radi božične sesije
v nedeljo, dné 22. t. m., od
9. do 12. ure dopoludne
odprta, na kar se slav. občinstvo prijazno opozarja.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansee. Solnograd, čez Klein-Beifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 8. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Beifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Linca, Steyra, Anseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prage, direktni vozovi I. in II. razreda, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 3. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 3. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

Bančni uradnik

spreten v knjigovodstvu, bilancah ter v vseh komptuarskih delih popolnoma izvežban, koresponduje hrvatsko in nemško, **želi svojo službo premeniti** v kako banko ali pa v večjo trgovino.
Blagohotna vprašanja pod „trajnost“
upravništvu »Slov. Naroda«. (2763—1)

Za božične praznike

priporoča (2759—3)
pekarna in slasličarna
Jakob Zalaznik
Ljubljana, Stari trg št. 21
različna nasladna peciva, kakor tudi **fine potvice, medene, rozinove in mandeljnovne**, ter **fine šarkeljne in pince**.

Nadalje priporoča
raznovrstne okraske
za
božična drevesca
po nizki ceni.
Naročila se sprejemajo in izvršujejo točno.

C. kr.
dražbeni urad
(Dorotheum)
(2374) — **Dunaj** — (16)
I., Dorotheergasse 17
prevzema za licitacije: glasovirje, harmonije, dobro pohištvo, okrasne komade, vozove, ekvipaže, premične reči iz zapuščin in preseljevanja, kakor sploh vsakovrstne predmete, izvzemši novo blago.
Zglati se vsak dan od 8.—12. ure.

Pripravna
božična darila
priporočata
Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernove ulice 9.
(2741—4)